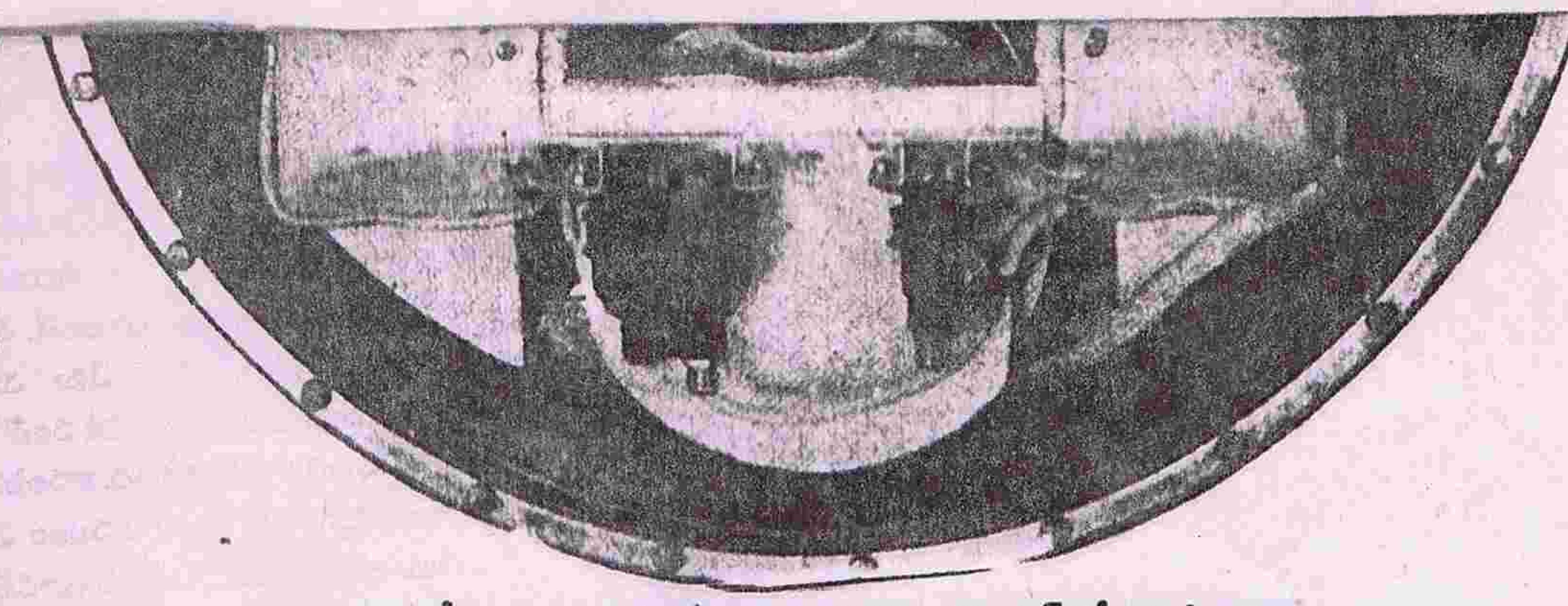

లూనా -24ను చంద్రుడిపై దింపింది. అది చంద్ర శిలలనమూనాలతో భూమికి వచ్చింది. మానవ సహిత చంద్రయాత్రలకు రష్యా ఎన్నడూ ప్రాధాన్యం యివ్వలేదు.

అనంతరకాలంలో రష్యా, అమెరికాలు చంద్రయాత్రల కన్నా యితర గ్రహాల పరిశోధనలకు దృష్టిని మరల్చాయి. ఈనాడు మనకు చంద్రుడిగురించి బోలెడుసంగతులు తెలుసు. చంద్రుడుపై కాలనీలు నిర్మించే దశకు రోదసీ సాంకేతిక విజ్ఞానం అభివృద్ధి కావడానికి వెనుక యింత అక్షరాలకథ ఉంది. అక్షయ విజ్ఞానం ఉంది. రోదసీ నాగరికత ఆవిర్భావానికి మార్గాన్ని సుగమం చేసిన అందరికీ జేజేలు.

3-11-1957న అంతరిక్షంలోకి వెళ్ళిన ఉపగ్రహం "స్పుత్నిక్"లో కుక్కపిల్ల లైకా

ఈ వారం కథ

మృత్యు కుహరం

- వేల్పుల నారాయణ

సూర్యుడు చూడని ప్రదేశం-

వెలుతురు సోకని సొరంగం, గాలి ఆడని గర్మి ఫేసు. (వేడ పని స్థలము)

కటిక చీకటి కరాళ నృత్యం చేస్తూ పరిసరాలను బంధించింది. ఆ చీకటి సొరంగంలో రంధ్రాలు వేసేందుకు లక్ష్మయ్య మరికొందరు కార్మికులు డ్రిల్లింగ్ యంత్రాలతో కుస్తీ పడుతూనే వున్నారు. ఎన్ని రంధ్రాలని! ఒకటా ... రెండా! మీటర్ల లోతు వరకు అమాంతం చేతులపై డ్రిల్లింగ్ యంత్రాలను పట్టుకొని గోడలకు అడ్డంగా 50 నుండి 60 వరకు రంధ్రాలు వేయాలంటే తలప్రాణం తోకకు వస్తుంది. బరువైన యంత్రం చాతికి ఆనించి, ఎడమచేయిని యంత్రం చివరి భాగానికి ఊతగా ఉంచి కుడి చేయితో బలంగా నెట్టుతుంటే, ఆ రంధ్రాల్లో నుండి బయటకు వచ్చిన బొగ్గు దూళి శ్వాసద్వారాలోపలికి వెళుతుంటే, ఓర్చుకోలేని ఆయాసం లక్ష్మయ్య అణువణువూ ఆవరించింది. అలసి పోయిన ఆయన శరీరం నుండి రక్తం ఆవిరైనట్లు చమట శరీరమంతా ఆవరించి టపటప బొగ్గు పెళ్లలపై పడుతుంటే, తలకు తగిలించుకున్న బ్యాటరీ లైటు కాంతిలో స్పష్టంగా కనపడిన చమట బిందువులు క్షణాల్లో బొగ్గు పెళ్లల్లోకి ఇంకి పోతున్నాయి. చెమటతో తడిసిన దస్తులు బొగ్గు దుమ్ముధూళితో కలిసి పోయి నల్లగా మారి శరీరానికి అతుక్కు పోయి, ఆయన ఆకారమే మార్చివేశాయి. డ్రిల్లింగ్ వేసి నిస్సత్తువగా గాలి లేక భరించరాని వేడివల్ల అక్కడే కూర్చున్నాడు.

లక్ష్మయ్య చేసేది కోల్ కట్టర్ పని. గనిలో నుండి నల్లబంగారంగా ప్రసిద్ధికెక్కిన బొగ్గు బయటకురావాలంటే ప్రతి ఒక్క కార్మికుడు మృత్యువుతో పోరాడాల్సిందే. రకరకాల వృత్తుల వారి సమైక్య శ్రమ సమాహారమే ఈ బొగ్గు ఉత్పత్తి. ఆ ఉత్పత్తి కోసం రోజూ కొంచెం కొంచెం చస్తూ బ్రతుకుతున్న కార్మికుల్లో లక్ష్మయ్య ఒక అణువు లాంటి వాడు మాత్రమే.

డ్రిల్లింగ్ యంత్రాన్ని చాతితో బలంగా ఒత్తడంవల్ల అప్పుడప్పుడు చాతిలో నొప్పి రావడం లక్ష్మయ్యకు మామూలైపోయింది. ఆవేళ ఏమి కాదులే అనుకున్న చాతిలో నొప్పి భరించ లేనంతగా మారిపోయింది. దానికి తోడు శ్వాస తీసుకోవడానికి కూడా సరిగా అందని స్వచ్ఛమైనగాలి, ఆ ప్రదేశమంతా వేడిగా వుండడం వల్ల వాతావరణం కూడా అనుకూలించలేదు.

''రంధ్రాలు ఐపోయినయా లక్ష్మయ్య'' అనుకుంటూ షాట్‌ఫైరర్ శంకరయ్య దగ్గరగా వచ్చాడు. రంధ్రాలు వేయడం అయిన తరువాత వాటిలో ప్రేలుడు పదార్థం పెట్టి బ్లాస్టు చేయడం రెండవ దశ. త్వరగా బ్లాస్టు చేద్దామని శంకరయ్య ఆరాటం. బ్లాస్టు చేయడం అతని పని కాబట్టి అయిపోయినై ముఖద్దాం. ఇంక మందు నింపి దగాయించి బ్లాస్టింగ్ చేయడమే. జెల్దిగా జేద్దాం ముఖద్దాం. ఇయ్యాల్ల నేమో చాతిలో నొప్పి ఎక్కువై పోయింది అంటూ శంకరయ్యను తొందరపెట్టాడు.

లక్ష్మయ్య, ఆయనతో వున్న కార్మికులు రంధ్రాల్లో ప్రేలుడు పదార్థం నింపి షాట్‌ఫైరర్ శంకరయ్యకు చెప్పారు. శంకరయ్య షాట్‌ఫైర్ కేబుల్‌కు ఆ రంధ్రాలతో కనెక్షన్ కలిపి బ్లాస్టు చేయడానికి సిద్ధమయ్యాడు. కేబుల్‌ను బ్లాస్టు చేసే ప్రాంతం నుండి సురక్షిత ప్రాంతం వరకూ తీసుకువెళ్లి అక్కడ శంకరయ్య నిలబడ్డాడు. దూరంగా వెళ్ళి ఓ కార్మికుడు బాజా.... బాజా... అంటూ గట్టిగా అరవసాగాడు. ఆ నినాదంతో ఆ ప్రదేశం గుండా వెళ్లాల్సిన కార్మికులు ఎక్కడి వారక్కడ ఆగిపోయారు. సురక్షిత ప్రాంతాల్లో నిలబడ్డారు. శంకరయ్య స్విచ్ నొక్కడంతో పిడుగు పడ్డంత శబ్దం పరిసరాలను కంపింపచేసింది. దూరంగా బొగ్గుపెళ్ళలు చెల్లాచెదురగా పడ్డాయి. బ్లాస్టింగ్ కంపనాలు, గాలిపీడనం కార్మికులను ముందుకు నెట్టడం, దానికి వారు నిలదొక్కుకోవడం పాత కార్మికులకు మామూలే ఐనా కొత్తవారికి మాత్రం గుండె జల్దరించటం, కాళ్ళూ, చేతులు వణకడం దానితో భయంగా ఒకర్నొకరు గట్టిగా పట్టుకోవడం మామూలే. పాత కార్మికులు కొత్తవారికి ధైర్యం చెప్పి బ్రతుకు పోరాటంలో నిలదొక్కుకోవడానికి సహకరిస్తారు.

లక్ష్మయ్య చాతిలో నొప్పి ఎక్కువ కావడంతో ఓవర్‌మన్‌కు చెప్పి రిపోర్టు రాయించుకుని వెళ్ళిపోయాడు.

సర్దారు వచ్చి కూలిపోయిన ఆ బొగ్గు ప్రదేశాన్ని పరిశీలించాడు. బ్యాటరీలైటు ఫోకస్‌తో పైకప్పు కేసి, గోడలకేసి చూశాడు. అనుమానం వచ్చిన చోట చేతి కర్రతో టక టక పొడిచాడు. ప్రమాదం ఏమీలేదని నిర్ధారించుకున్నాక ఇక పనిచేసుకోండి అని పిల్లింగ్ కార్మికులకు చెప్పాడు.

అప్పటివరకు దూరంగా కూర్చొని సమస్యలు చర్చించుకుంటున్న పిల్లింగ్ కార్మికులు తట్టలు, చెమ్మసులు పట్టుకుని ఒక్కసారిగా పనిస్థలానికి చేరుకున్నారు. పైకప్పుకేసి, గోడలవైపు, అటూ ఇటూ పరిశీలినగా పగుళ్ళున్నాయోమోనని అనుమానంగా చూశారు. కాని అప్పటికే బ్లాస్టింగ్ వల్ల బొగ్గుధూళి దట్టంగా ఆవరించడం వల్ల ఏమీ కనిపించడంలేదు.

నెత్తిమీద టోపీకి తగిలించుకున్న లైటులు పడిపోకుండా గట్టిగా సర్దిపెట్టుకుని పనికి ఉద్యుక్తులయ్యారు. బ్లాస్టింగ్ పొగ కళ్ళలోకి వెళ్ళిమండసాగింది. దానికి తోడు మందువాసన, అందీ అందని స్వచ్ఛమైన గాలిని కలుషితం చేస్తుంటే శ్వాస తీసుకోవడం కూడా కష్టంగా ఉంది. భరించరాని వేడివల్ల శరీరాలు ఉడుకుతుంటే, ధారలుగా చెమటలు కారుతున్నాయి. ఆ నరకంనుండి బయటపడాలనే తపనతో, ఖాళీటబ్బులు (లాడేసులు) దగ్గరగా నెట్టుకుని వచ్చి త్వరత్వరగా బొగ్గు నింపసాగారు. ఇద్దరిద్దరు ఒక జత చొప్పున ఒకరు తట్టలో బొగ్గు నింపుతుండే మరొకరు బొగ్గు తట్టను నెత్తిపై మోసుకెళ్ళి టబ్బుల్లో నింపసాగారు. దాదాపు గంటలో వారి పని ముగించుకుని లాడేసులను హాలర్ రోప్‌కు తగిలించి ప్రక్కకు తప్పుకున్నారు. ట్రామర్ ఇచ్చిన సిగ్నల్ వల్ల హాలర్ డ్రైవర్ రోప్‌ను పైకిలాగడం వల్ల బొగ్గుతో నిండిన డబ్బాలు క్షణాల్లో పట్టాల మీదుగా పైకి వెళ్ళాయి.

కార్మికులు నీటి పంపుల వద్దకు వెళ్ళి స్నానం చేసి ఒక్కొక్కరు మరో రెండు గంటలు చల్లగాలికి విశ్రాంతి తీసుకో వచ్చునని సురక్షిత ప్రాంతాలవైపు దారి తీశారు.

బొగ్గుతో నిండిన టబ్బులను హాలర్ యంత్రంపైకి తీసురుని వెళుతుంది. పైన బ్యాంక్ హెడ్‌లో బొగ్గును కుమ్మరించి, వాటిని మరో పని ప్రదేశానికి పంపుతారు. ఈ విధంగా రెండో ట్రిప్పు ఖాళీ టబ్బులు కార్మికులకు అందాలంటే కనీసం మరో రెండు గంటలైనా పడుతుంది. ఈ మధ్యకాలంలో పిల్లింగ్ కార్మికులు ఒక చోట కూడి హెడ్ లైట్లు బంద్‌చేసుకుని కూర్చుండి విశ్రాంతి తీసుకుంటారు. కొన్ని సందర్భాల్లో రెండో ట్రిప్పుకు ఖాళీటబ్బులు రావు. అప్పుడు కార్మికులు జీతం నష్టపోవాల్సిందే. సురక్షిత ప్రాంతాలకు వెళ్ళిన కార్మికులు లైటు వెలుతురు సహాయంతో బొగ్గు పెళ్లలను పక్కకునెట్టి నేలను కాస్త చదును చేసుకున్నారు. నడుములకు కట్టుకున్న బ్యాటరీలైట్లను విప్పి ప్రక్కన పెట్టుకుని కొందరు కూర్చుంటే మరికొందరు పడుకుని పిచ్చాపాటీ మొదలు పెట్టారు. కొందరు లైటు స్విచ్‌ను బంద్ చేయకపోవడం వల్ల దూరంనుండి వచ్చే వాళ్ళకు అవి నక్షత్రాల్లా కనిపించసాగాయి.

"లైట్లు బంద్ చేయండ్రి. ఈ టిన్నూసి అండర్ మేనేజర్ దొర ఇటునైపే